

pridemo tudi brez duhovnih vaj v nebesa, saj ne vica živega človeka toliko uradnih in želodčnih kazni, kakor jih vica naš ponižni stan!

Hrvaški učiteljski konvikt. V „Hrvaškem učiteljskem konviktu“ bo v prihodnjem šolskem letu 36 gojencev, ki so vsi sinovi hrvaških učiteljev. Od srca nas veseli prekrasni napredek „Hrvaškega učiteljskega konvikta“ in čim bolj raste v nas hrepenenje po svojem učiteljskem konviktu, ki naj bo varno zavetje našim sinovom. Svojim tovarišem ne moremo dovolj priporočati v podporo „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani.“ Treba bi nam nekoliko več požrtvovalnosti, nekoliko več krepke volje, nekoliko več poguma, pa bi se kmalu začel dvigati iz tal naš učiteljski konvikt. V Zagrebu so imeli, ko so začeli z zgradbo, 16.000 K, pri nas jih imamo že bližje 20.000 K, pa se še ne ganemo. Le preveč zaspani in preveč ozkosrčni ne bodimo!

Zrelostno izkušnjo na c. kr. učiteljišču v Kopru so napravili: Bree Anton, Čok Hrabroslav, Firm Stefan, Kenda Ferdo, Kunc Ivan, Likar Ladislav, Legiša Henrik, Mervič Anton z odliko; Peršič Adolf, Venturini Fran Ed., Zajec Josip. Dva imata preizkušnjo iz enega predmeta v septembru.

Okrajni šolski svet celjski je v svoji seji dne 10. pret. m. vzel na znanje poročilo o nadzovovanju nekaterih šol, napravil terno za tri učiteljske službe na novi štirirazrednici v Ljubečni; sklepal o šolskih stavbah v Žalcu, Fran kolovem, Novi cerkvi in Šmartinu v Rož. dol.; ustregel prošnji kraj. šol. sveta v Žalcu, da se začetek šolskega leta preloži na jesen ter vzel na znanje, da je provizorični peti razred na slovenski šoli v Vojniku postal definitiven, da se je gosp. nadučitelju Žagarju podaljšal dopust do 1. oktobra t. l. ter da se je gospa M. Vidic, učiteljica ženskih ročnih del v Št. Pavlu, odpovedala svoji službi ter določil, da se na neki šoli kupi zvonec, da ne bodo otrok sklicevali s piščalko.

Učiteljski službi. Razpisani sta službi učiteljev-voditeljev na mešanih ljudskih šolah z italijanskim in hrvaškim učnim jezikom v Fontanah in Sv. Lovreču Pazinatsškem. Prošnje je uložiti pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Poreču. Prositeleji morajo dokazati tudi usposobljenje za nadomestno poučevanje veronauka.

Listnica uredništva.

Na Štajersko. Slavnosti 100letnice mariborskega učiteljišča nismo opisali samo zato, ker nismo dobili o tej slavnosti najmanjšega poročila, dasi bi gotovo zanimalo ne samo Vas, temveč vse naše naročnike. Iz istega vzroka so izostala tudi poročila o okrajnih učiteljskih konferencah, dasi smo se v listnici priporočili zanja. Tako nismo tudi objavili imen maturantov in maturantinj ljubljanskega učiteljišča, ker jih nismo od nikogar prejeli. Sploh je naš princip, da ne priobčimo ničesar, kar nam direktno ne pride od kompetentne strani. Nam nikakor ni mogoče, da bi k vsakemu zborovanju, k vsaki slavnosti pošiljali svojega posebnega poročevalca; tega ne store niti veliki listi, kaj šele mi, ko smo gmotno na šibkih nogah in imamo že tako mnogo stroškov. Dolžnost naših prijateljev bi pa bila, da nas zalagajo vsaj z dopisi, če že drugega nič ne store. Kolikor največ moremo, toliko storimo za list. Ne poznamo ni petka ni svetka, samo da vsaj deloma zadovoljimo svoje naročnike. Vemo, da ni naš list še tak, kakršnega si želimo ter bi ga tudi radi imeli in kakršen je potreben našemu učiteljstvu. A do popolnosti je dolga pot, zlasti še, če preže na nas od vseh strani. Skrbite torej med svojimi tovariši, da se malo zganejo, in nekoliko manj nervozni bodite. Verjemite, da ne znamo delati čudežev! — **Na Notranjsko.** Kdo naj bo zastopnik učiteljstva v okr. šol. svetih, in ali je učitelj, ki je vpokojen, še opravičen zastopati učiteljstvo v okraj. šol. svetu — ti vprašanji sta se v zadnjem času razmotrivali in končno so nastala domnevanja, da vsa zadeva tangira gosp. nadučitelja v pokoju, M. Zarnika. Mi nimamo prav nič proti osebi našega kolega, ki je 40 let deloval za blago slovenskega naroda, to slovesno izjavljamo, da se naša izvajanja ne bodo napačno tolmačila, in da se ne bo komu po krivici očitalo, da si želi časti, biti član okr. šolskega sveta.

Naš princip je dandanes bolj kot kdaj, delovati na to, da se zakoni pravično tolmačijo, in to osobito radi tega, ker ravno v zadnjem času šolska oblastva posebno samovoljno postopajo v tolmačenju šol. zakonov in zakonite določbe postavljajo na glavo. Omeniti hočemo le najnovejši slučaj, ki se je pripetil in ki nas skoro dovede do prepričanja, da šolski zakoni niso nič drugega nego past, v katero love značajne in poštene ljudi. Stvar se tiče § 51. Dve inštanci sta s svojimi odloki določili, da je učitelj A obvezan celo v tujih razredih prevzemati pouka do 30 ur, učitelj B pa tega niti v svojem razredu ni obvezan storiti, ampak sme svojim kolegom naprtiti ur — menda samo zato, da si more še postrani kaj prislužiti. Na eni strani se pritiska na ubogega učitelja, na drugi se pa sankcionira zloraba uradne oblasti. Proti takemu postopanju bomo vedno in to najostreje nastopali. Ako se kdo čuti prizadetega, naj se ne čuti žaljenega, ker je sam kriv. Učiteljstvo, ki ima nalogo vzgajati deco v značajne državljane, ne sme tolerirati krivice, pa naj jo dela, kdor si bodi. Gospode tovariše pa nujno prosimo, naj nam nemudoma vsak slučaj naznanijo, kadar se jim bo godila krivica. — Oglejmo si torej zakonite določbe glede zastopnikov učiteljstva v okr. šol. svetih! Paragraf 8. min. ukaza z dne 8. maja 1872, drž. zak. št. 68, pravi: „... okrajna konferenca voli po veljavnih pravilih izmed svojih udov zastopnike učiteljskega stanu v okr. šol. oblastvu.“ Paragraf 4. našteva člane okr. učit. konferencije, med katerimi ne najdemo nikjer vpokojenih učiteljev. Glasom zgoraj omenjenih paragrafov torej vpokojeni učitelj ne more ostati član okr. šol. sveta kakor tudi oni učitelj ne, ki se preseli v drug okraj. Ako oblastva ignorirajo te zakonite določbe, ali celo izkušajo pridržati take člane v svoji sredi, ravnajo protizakonito. In četudi bi vpokojen učitelj zaradi pomanjkanja učiteljstva postal pomožen učitelj, je dolžan sicer udeležiti se konferencije, a tedaj nima ne aktivne ne pasivne volilne pravice. Sploh je pa posel zastopnika učiteljstva v okr. šol. svetu silno težaven, ako hoče dotični biti res zastopnik učiteljstva in mu ni le edino za čast. To sicer častno mesto zahteva celega in delavnega moža, ki se ne straši nobenega truda, nobene zamere. Zatorej mislimo, da bi učitelj, ki se je 40 let za sramotno nizko plačo krvavo trudil, s prvim dnem upokojenja sam odložil tako častno mesto že z ozirom na svojo osebo in svojo družino, če bi le ne hotel upoštevati koristi svojih tovarišev, ker od človeka, ki je zaradi naporenega dela do mozga izčrpan, pač ne moremo zahtevati, da bi tiste dni, ki so mu odmerjeni za počitek, žrtvoval interesom svojih kolegov. Tako ravnanje bi bilo nekolegijalno. O dolžnostih zastopnikov učiteljstva v okr. šol. svetih govorimo sicer še na drugem mestu.

Prošnja.

P. i. gospode c. kr. okrajne šolske nadzornike lepo prosim, da mi blagovolijo poslati pri letošnjih okrajnih učiteljskih konferencah obravnavane teme in sprejete teze, da iste objavim v Letopisu „Slovenske Šolske Matice“. Stvar je nujna, ker bodo zaradi obšnega zbora izšle letošnje knjige že pred Božičem.

V Ljubljani, dne 28. julija 1903.

Jakob Dimnik, nadučitelj.

Poziv slovenskemu učiteljstvu na Goriškem.

Fer. akad. društvo „Adrija“ pripravlja za dan 9. avgusta t. l. veliko manifestacijo in ljudski shod v Gorici v prilog slovenski ljudski šoli in gimnaziji v Gorici in slovenski univerzi.

Prepričani, da ima baš učiteljstvo v šolskem vprašanju odločilno besedo, se obračamo do Vas v nadeji, da se ne samo polnoštevilno odzovete našemu pozivu, marveč da tudi s svojim vplivom in agitacijo med ljudstvom pripomorete, da se uresničijo naše opravičene narodne zahteve.

Odbor

akad. fer. društva „Adrija“ v Gorici.